

Zöld Jövő 2018

Korábbi kapcsolatainkra épülve, az **Óbudai Egyetem** környezetmérnök hallgatóinak a **Hosszúréti patakot** ajánlottuk témaként, ami mind vízvédelmi, mind vízrendezési szempontból sok gondot jelentett az elmúlt évtizedekben. Átfogó vizsgálatokat végeztek Bodáné Kendrovics Rita docens asszony irányításával, a helyiekkel is konzultálva, és konklúzióikat a Rózsavölgyi közösségi házban mutatták be. Rendkívül érdekes, informatív anyag állt össze, ami sok tekintetben riasztó eredményeket mutat a vízminőség, ill. az iszapban kiülepedett anyagok tekintetében, nyilván nem akkreditált mérésekről van szó, hanem az egyetem laborjaiban folyóakról, de informatív jelentőségük nagy. Az érdeklődőknek eljuttattuk a dolgozatot, amiből TDK dolgozat is készült, ill. szakdolgozati téma is lehet belőle.

Az előző évben felvetődött **levegő szennyezettség**, ill. a **nagytétnyi mérések ügyében** helyi vállalkozásokhoz fordultunk támogatásért, akikből három jelezte, hogy egy-egy mérési modult támogat anyagilag – a nagytétnyi ProLogis, a budafoki Haggemacher udvar, és a Fitoland Kft.. A negyedik, adatfeldolgozási, prezentálási modult pedig helyi, közösségi finanszírozásban oldottuk meg, tagjaink, támogatóink körében terjesztett támogatási felhívás révén. Az év folyamán ennek eredményképpen 18 magánszemély és egy civil szervezet adott összesen 154 ezer Ft-os támogatást egyesületünknek, ami fedezte a ránk eső modul költségeit. Előzetesen a helyiek bevonásával kijelöltük a tíz mérési pontot, melyekből hét az M0-on innen volt, kettő a túloldalon és a Kunyhó utcai háttér állomás. A méréseket februárban, a fűtési időszakban két alkalommal, eltérő klimatikus viszonyok között, majd a fűtési szezon után áprilisban egy alkalommal, két-két menetben végeztük az LMCS-vel, egyenként tízperces időtartammal, a tíz mérési ponton kétszer ismételve. Az adatok a tízperces mérések átlagait, ill. min. max. értékeket tartalmazzák egyebek mellett. Az autópálya terhelő hatása egyértelműen megjelent, a legszennyezettebb pont a Március 15. Fűtőös utca sarkai, az M0 mentén, majd a Batthyányi Társasház utcai, ill. a túloldalon a Szilvafa Füstike utcai pontok. Ugyanakkor a városi háttérhatások is megfigyelhetőek voltak, a szilárd tüzelés időszakában. Az időszakok tekintetében a délután, kora este, késő este folytak a mérések, amik jelezték a közlekedési csúcs, majd a befűtés, a szilárd tüzelés hatásait. Emellett pedig a klimatikus változásokat, az esti inverzió, a feldúsulás, leülepedés hatásait is követhettük. Itt, a cm³-enkénti szemcseszámnál, a 2-3000-es értékig mondható jónak, az eredmény, 10 ezer felett már növekvő szennyezésről beszélhetünk.

A **Tétnyi fennsík**on nyolcadik alkalommal tartottuk meg a téli akciónapot a Magyar Madártani Egyesülettel közösen. Az aktuális élőhely kezelési projekt keretében a korábban levágott cserjéket, tájidegen fajokat gyűjtöttük össze, a déli órákban pedig madárgyűrés volt a résztvevőknek. Idén folytatva a tavalyi munkát a tanösvény alsó szakaszán, a fenyőerdő mentén befelé hatolva jelentős területeken történt meg a cserje vágás, ritkítás az előző két hétben, elsősorban a Fitoland közreműködésével, de besegített a Főkert csapata is, akik a fővárosi védett területek kezelését végzik amúgy.

A **nagytétnyi Duna parton** a Vasút utca, Campona utca térségében ismét beinduló silt, inert anyag feltöltések ügyében a Levegő Munkacsoporttal bejelentést tettünk a Kormányhivatalnál lévő Környezetvédelmi Felügyelőségénél, Natura 2000-es terület súlyos károsítása miatt.

Tavasszal megtartottuk **évadnyitó sétánkat** a fennsík Gergely Attila botanikussal. A vegetáció még messze a naptár mögött volt, így csak a tanösvényen mentünk körbe, a felső henye boroszlánosra később mentünk fel.

A **Föld napjához** kapcsolódóan,

– Az **Árpád iskola másodikosai**val jártuk körbe a fennsík tanösvényt, a **Fenntarthatósági témahét** keretében készültek pályázatra, ehhez gyűjtöttek muníciót és tapasztalatot. Nagyné Pál Anikó osztályfőnökükkel, számos szülővel, testvérrel tettük meg a túrát, anyaggyűjtés, fotózás, tematikus képek készültek, megtelt egy **cipősdoboz**, természetesen a természetvédelmi szabályok

mentén, és később elkészült a pályázati anyag. Itt is bebizonyosodott, hogy a fennsík kiránduló helynek sem utolsó.

– Öt éve adjuk ki a Föld napján a **Henye Boroszlán díjat** a helyi környezet és természetvédelemben kiemelkedő személyeknek, szervezeteknek. Ebben az évben **Pázmándi Péterre** esett a választás, aki a **Rózsavölgy, a Hosszúréti patak** védelméért tett nagyon sokat az elmúlt évtizedekben. Szívósan foglalkozik a patakkal, vízgyűjtőjével, vív a hatóságokkal, kezelőkkel, ami manapság nem lélekemelő feladat. A patak mellett itt van a közlekedés, a fejünk felett lebegő Munkáskörút kérdése, a beépítések folytatódása helyben és a vízgyűjtőben. Egy kis sétát tettünk a patak rózsavölgyi szakaszán, majd átadtuk a díjat a Zöld Jövő kis delegációjával.

– A Föld nap előestéjén hagyományos **madárhang sétánkat** tartottuk meg Palla Balázzsal, a Kamaraerdőben és a Tétényi fennsíkon. Nagy kavalkád volt, amiből jó néhány madár azonosítható volt, az erdőben a vörösbegy dominált, a cinkével, rigóval, barát posztáival, a réten, a cserjésekben, a facsoportokban a fülemüle zengett, de számos más hang is felbukkant, mint a citromsármányé. Átvágtunk a fennsíkon is, a tanösvény felső szakaszáig a csodás tavaszi esti hangulatban.

Megtartottuk **tavaszi szemlénket a Háros szigeten** Árvay Márton projektvezetővel, az élőhely kezelés néhány jellegzetes helyszínét felkeresve. Folyik a tisztások kialakítása, megtisztítása, tölgyekkel való beültetése, és az invazív fajok elleni közdelem, zöld juhar, keserűfű, és mások. Képes beszámolót készítettünk a honlapra.

A **Tétényi fennsík élőhely kezelési projektet** folytattuk, és május végével ezt a szakaszt le is zártuk. A **lósóska kaszálását** végeztük el utoljára, ill. egy bejárást is tartottunk részben a tanösvényen, részben a felső zónában, Budaörsig és Törökbálintig eljutva, a nagyon szép májusi vegetációt áttekintve, Gergely Attila botanikusunkkal. Erről is készült képes beszámoló.

A kerületi **felsőtagozatos környezeti terepversenyt május 24-én** tartottuk meg sikerrel. Öt iskola hét csapata vett részt, hat állomáson kaptak feladatokat önkénteseink és a munkafüzet révén, melyet Gergely Attila szerkesztett. A Tétényi fennsík tanösvényen, majd annak új szakaszán haladtak, a végén a Fitolandban volt az értékelés és a díjkiosztás. Erről is képes beszámolót tettünk fel a honlapra.

A **Tétényi fennsík élőhely kezelési projekt** beszámolóját júniusban elkészítettük, és benyújtottuk a Fővárosnak, a honlapon látható a szakmai beszámoló. A 2018-19-es évadra vonatkozó javaslatokat is megfogalmaztuk szakértőinkkel, ebben az időszakban alapvetően az elmúlt 15 évben kezelt területek kezelésére, karbantartására koncentrálnak, a cserjésedés kaszálására, ami már hatalmas terület, és a bálványfa kezeléseket folytatására. Erre vonatkozóan kértünk, és kaptunk természetvédelmi engedélyt a Fővárosnál, és benyújtottuk az új pályázatot, a Fővárosi Környezetvédelmi Alapnál.

Felkérést kaptunk a **nagytétényi kastély kertjében**, augusztus 25-én tartandó **Pléd fesztivál** szervezőitől, környezet, természetvédelmi foglalkozásokra a gyerekeknek. Erre Bakó Csere Sára és Palla Balázs vállalkozott, kézműves foglalkozással, és kvizek készítésével. Ezek sikerrel, élénk érdeklődés mellett zajlottak a nap folyamán.

A nagytétényi **levegő szennyezettség mérések** ügyében szeptemberi ülésünkön áttekintettük a mérések tapasztalatait, a méréseket végző LMCS munkatársak, Lenkei Péter és Maruzs Ágnes részvételével. A tovább lépéshez hasznosak voltak a nyáron, ill. ősszel az önkormányzat kezdeményezésére beindult mobil mérőállomási mérések, melyek kompatibilisek a helyhez kötött mérőállomásokkal. Az önkormányzat, ill. a Nagytétényi Embervédő koordinációjával lezajlottak a kiscsoportos foglalkozások, előadások, előbb a terepen dolgozó önkormányzati apparátus körében, a légszennyezés hatásai, megelőzése tárgyában, majd az **érintett lakók, családok** körében, 220 szociálisan nehéz helyzetű családot vontak be ebben a fázisban, az egész kerületből. Az LMCS szakértői tartottak **képzéseket, előadásokat**, a lakók mellett az érintett, terepen dolgozók – szociális munkások, közterület felügyelők és mások – számára. A lakók **energiatakarékos** égőket, víztakarékos vízcsap csatlakozókat kaptak, elindult az **ablakszigetelés** az Ökoszolgálat közreműködésével, az

ablakok szerkezeti javítása a Bakos Művek közreműködésével, jó minőségű tűzifa juttatás is lesz, és tervben van ugyancsak jó minőségű kályhák juttatása a rászorulóknak. Az előadások a hatékony, környezetet nem szennyező fűtésről, a hulladékégetés veszélyeiről is tájékoztattak egyebek mellett. A program anyagi alapját a legnagyobb **helyi kibocsátó, légszennyező cégektől** bekért, begyűjtött hozzájárulások adják, melyet ugyancsak a Nagytétényi Embervédő Egyesület kezel.

A Tétényi fennsík élőhely kezelési projekthez kapcsolódóan a **Magyar Telekom** jelentkezett be természetvédelmi **önkéntes munkákra**, október 13-ára, az MME három fővárosi területet ajánlott nekik, így a Tétényi fennsíkot is. A 2018-19-es élőhely kezelési szezonra tervezett munkák egy részét hoztuk előre, a korábbi két hétben az elmúlt években kezelt cserje ritkított területeken feljött sarjakat vágtuk le, a Fitoland és a Főkert közreműködésével, továbbá a februárban levágott és még részben kint maradt nagymennyiségű cserjét terveztük lehordani, hogy a daráló géppel kezelhessük azokat is. A megjelent mintegy 130 főt három területre osztottuk szét, a Kamaraerdő menti rétre, a tanösvény menti már többször kezelt rétre, majd annak folytatására, a cserjésen túl. Jelentős logisztika előzte meg a munkát, mobil wc-k, sörpadok és asztalok jöttek, több tucat hordozó ponyva, kétkezes olló, és összecukható kis róka fark fűrész, valamint mindenkinek elegendő védőkesztyű. A tervezett munkákat elvégeztük a nap folyamán, elsősorban a jelzett száraz cserje hordása volt jelentős, a nagy távolságok miatt is, és a már feljött aljnövényzet is nehezítette a begyűjtést. A darológép követte a gyűjtést, és az anyag egy része még a nap folyamán ledarálásra került. Az önkéntesek orientációjában jelentős szerepet játszott Friedmann Károly Fitoland, Gergely Attila és Korda Márton szakértőink, valamint Gönczi János, Pázmándi Péter és Tímár Géza. A nap folyamán országosan mintegy 900 Telekomos végzett önkéntes munkát, zömmel természetvédelmi területen, néhányan az informatikai oktatásban vettek részt.

A Kossuth Iskolában a biológia környezet **tanári kollégiumban** megbeszéltük a '19 tavaszi felsőtagozatos **környezetvédelmi terepversenyt**, ami május 23-án csütörtökön lesz, esőnap másnap. Az útvonal a Növény utcában a Csutak büfétől indul, le a Hárosi öbölbe, Duna part, majd a kerékpárúton a hídig, a parton az ártéri erdőben a Kis Háros szigetig, majd fenn az aszfaltúton vissza a Lovasklubig, ott lesz a bázis, és a díjkiosztás is meglesz. Alapanyag továbbra is a Duna parti füzet, amit öt éveadtunk ki.

Felelevenítettük korábbi hatósági ügyeinket, így a volt Metallochamia területén, a szarkofág mentén lévő, és Budatétény Halk utcai **figyelőkutak** adataiba való betekintés dolgában, kértük ennek lehetőségére a Kormányhivatal Zöldhatóságát. Ugyancsak tájékoztatást kértünk fenti szervtől a nagytétényi Dunapart II., Duna Spirit, ill. Danubiuspark **rekultivációja** ügyében. A munkák már évek óta állnak, ugyanakkor a hatósági kötelezések és engedélyek már lejártak. Levélben fordultunk a Légügyi Hatósághoz, az elmúlt hónapokban felerősödött **repülési zaj** ügyében, a Liszt Ferenc reptérről felszálló gépek egy része dél felé térségünk, így kerületünk felett halad, még viszonylag alacsonyan, jelentős hajtómű tevékenységgel. Az ügyben vizsgálatok, így ombudsmani hivatali is, zajlanak.